

I.1. Budowa Przystani Rybackiej w Mechelinkach

- Budowa przystani odbyła się w oparciu o Uchwałę nr III/12/2010 z dnia 30 grudnia 2010 roku w sprawie uchwalenia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Kosakowo na lata 2011 – 2018 (**Załącznik I.1**) (Brak jakiegokolwiek innej uchwały o przystąpieniu do budowy).
- Projekt budowlany przystani (**Załącznik nr I.2.A**) oraz projekt wykonawczy (**Załącznik nr I.2.B**) wykonało Biuro Projektowo – Inżynierskie REDAN Sp. z o.o. ul. Jagiellońska 69, 70-382 Szczecin.
- W wyniku przetargu SIWZ (**Załącznik nr I.3.**)wybrano wykonawcę Mostostal Warszawa S.A. ul. Konstruktorska 11A, 02-673 Warszawa Acciona Infraestructuras S.A., Avenida de Europa 18 Parque Empresarial la Moraleja 28108 Alcobendas, Madryt, Hiszpania (**Załącznik nr I.3.A.**)
- Inżynierem kontraktu wybrana została B-ACT Sp. z o.o. ul. Paderewskiego 24 85-075 Bydgoszcz (**Załącznik nr I.4.**)
- Gmina otrzymała dofinansowanie z Unii Europejskiej na podstawie wniosku w ramach środka 3.3. Inwestycje w portach rybackich, miejscach wyładunku i przystaniach. (**Załącznik nr I.5.**) oraz umowy o dofinansowanie Nr 00048-61722-OR1100003/11 z dnia 15.07.2011 r. (**Załącznik nr I.5.A**)

I.2. Błędy i zaniechania w fazie przygotowawczej budowy Przystani Rybackiej w Mechelinkach

1. **Nieuzasadniona budowa budynku sprzedaży bezpośredniej – koszt na podstawie wniosku (Załącznik nr I.5.) poz. 6 + poz. 11 i poz 14 łącznie 1 748 031 zł.**

Według danych przedstawionych przez Morski Instytut Rybacki w analizie stanu infrastruktury w portach rybackich pod kątem dalszych potrzeb inwestycyjnych z listopada 2012 r. za 2011 r. na str. 165 (**Załącznik nr I.6.**) podano iż w Mechelinkach wyładowano 72 tony ryby na łączną liczbę 957 wyładunków.

Z rachunku wynika, że średni wyładunek to $72\ 000\ \text{kg} / 957 = 75,24\ \text{kg}$.

W praktyce już w momencie składania wniosku było wiadomym, że ilość poławianej ryby nie upoważniała do podjęcia decyzji o budowie budynku sprzedaży bezpośredniej. Poławiane ryby są sprzedawane bezpośrednio hurtownikom a w sezonie turystycznym właścicielom licznych smażalni. Mieszkańcy mogą nabywać rybę jedynie po wcześniejszym złożeniu zamówienia u rybaków, po tzw. znajomości.

Dowodem na bezzasadność budowy budynku sprzedaży bezpośredniej jest fakt, że hala sprzedaży oddana do użytku 19 lipca 2014 r. ani razu nie była i nie będzie użytkowana przez rybaków.

2. Nieuzasadniona budowa wału przeciwszstormowego – na podstawie wniosku (Załącznik nr I.5.) poz. 1 koszt 1 492 525 zł.

Projekt budowlany Część 07 - wyznaczanie parametrów fali projektowej dla potrzeb projektowanego pomostu rybackiego oraz umocowań brzegowych w rejonie Mechelinek zawiera pkt 4 B, w którym przedstawiono obliczenia według, którego wysokość projektowa dla ochrony brzegu wynosi $H_{proj} = 1,29$ m. (Załącznik nr I.7.).

Z powyższego wynika, że nie było uzasadnienia budowy wału ochronnego o wysokości 3,5 m. (Załącznik nr I.8.)

Należy zwrócić uwagę, że w historii wsi Mechelinki nie było przypadku zalania zabudowań przez wody sztormowe, gdyż wydma, która była do tej pory, skutecznie chroniła przed falą.

W tym miejscu należy wspomnieć o zupełnie niepotrzebnej ochronie przed zalaniem jaką wykonano we wszystkich otworach drzwiowych i bramach w budynkach przystani.

Załączone zdjęcie (Załącznik nr I.9) przedstawia jedną z prowadnic dla specjalnych paneli, które mają być w nie wsuwane podczas sztormu by uniemożliwić przedostanie się wody do budynków. Wydatkowanie sporych kwot na wykonanie specjalnych prowadnic wraz z panelami jest ewidentnym marnowaniem publicznych pieniędzy. Dlaczego przewidziano dodatkowe kosztowne zabezpieczenie w postaci montowanych przegród panelowych, kiedy wał przeciwszstormowy w 100% chroni przed przedostaniem się wody.

Wykonanie powyższych zabezpieczeń potwierdza, że byłoby to wystarczające zabezpieczenie przed sztormami, które do tej pory nie zalewały tego terenu.

Kwotę straty związanej z budową niepotrzebnych przegród można wyliczyć mając dostęp do szczegółowych kosztorysów budowy poszczególnych obiektów.

3. Nieuzasadniona budowa pomostu rybackiego – konstrukcja stalowa - na podstawie wniosku (Załącznik nr I.5.) poz. 2 koszt 2 925 823 zł.

Uzasadnienie bezsensowności budowy pomostu rybackiego przedstawiono w pkt. 1 tego opracowania. W chwili projektowania było wiadomym, że przy takiej ilości poławianej ryby żaden rybak nie będzie korzystał z postoju odległego o 200 m od jego zaplecza. Transport ryby po stalowym pomoście rybackim, następnie wciąganie skrzynek z rybą za pomocą żurawika na pomost i przewożenie 75 kg ryby (3 skrzynki) do miejsca sprzedaży, (odległość ponad 180 m), z góry było nierealne. Żaden rybak nie korzysta i nie będzie korzystał z postoju przy pontonach pływających.

Sytuację, że rybacy nie będą korzystać z postoju przy pontonach przewidziano wcześniej. Dowodem na to jest fakt, że to gmina sfinansowała z własnych środków zakup i instalację wyciągarek łodzi na ląd oraz budowę dalby pozwalającej na ściąganie łodzi do wody.

Wniosek do UE nie przewidywał wyciągarek ani dalby, gdyż podważałoby to sens całej inwestycji. Łodzie rybackie miały być cumowane do pontonów i ewentualnie wyciągane na czas remontu specjalnie wybudowaną do tego celu pochylnią betonową.

Dodatkowe fakty potwierdzające, że pomost rybacki wraz z pontonami nie będzie użytkowany przez rybaków przedstawione będą w dalszej części opracowania, gdzie będzie mowa o nieprawidłowościach związanych z przeprowadzeniem inwestycji.

4. **Nieuzasadniona budowa pomostu rybackiego – konstrukcja żelbetowa - na podstawie wniosku (Załącznik nr I.5.) poz. 3 koszt 2 564 625 zł.**

Budowa pomostu rybackiego o konstrukcji żelbetowej wobec bezużyteczności stalowego pomostu rybackiego co przedstawiono w pkt.3 opracowania, okazuje się także nieuzasadniona.

Prawdą jest, że obecnie z pomostu o konstrukcji żelbetowej korzystają spacerowicze traktując je jako „molo” turystyczne, ale nie to było celem inwestycji. Zgodnie z warunkami umowy o dofinansowaniu, inwestycja winna być wykorzystywana zgodnie z przeznaczeniem.

I.3. Błędy i zaniechania podczas realizacji budowy Przystani Rybackiej w Mechelinkach

Budowa wału przeciwsztormowego

1. **Niedopełnienie obowiązku zapisanego w projekcie na str.4 Szczegółowej Specyfikacji Technicznej (Załącznik nr I.10.) o treści: „Inwestor musi ustalić z Urzędem Morskim w Gdyni, przed przystąpieniem do budowy wału przeciwsztormowego, kto będzie pokrywał coroczne koszty naprawy i uzupełnienia ubytków piasku w wale”**

Potwierdzeniem niewykonania powyższego zapisu jest pismo podpisane przez Kierownika Referatu ds .Inwestycji Andrzeja Klemenskigo (**Załącznik nr I.11.**).

Brak uzgodnienia będzie skutkował corocznym obciążaniem budżetu gminy sporymi kosztami za naprawy wału przeciwsztormowego. Zaniechanie nie podpisania odpowiedniego uzgodnienia z Urzędem Morskim jest zaniechaniem, w efekcie którego gmina ponosi szkodę.

2. **Przejęcie inwestycji w części wał przeciwsztormowy niezgodnie z dokumentacją. Strata dla gminy min. 117 500 zł.**

W lipcu 2014 r. gmina Kosakowo odebrała część lądową inwestycji Przystań Rybacka w Mechelinkach. W skład odebranej części lądowej wchodził wał przeciwsztormowy. Zgodnie z dokumentacją (**Załącznik nr I.8.A**) wał powinien mieć szerokość u nasady 3 m. oraz spad 1:3 w kierunku wody.

Stan w jakim odebrano wał przedstawia zdjęcie wykonane w dniu uroczystego otwarcia przystani. (**Załącznik nr I.12.**).

Z załączonego zdjęcia można od razu zauważyć brak co najmniej połowy piasku, który powinien prawidłowo sformować konstrukcję wału przedstawioną w projekcie (**Załącznik nr I.8. lub I.8.A**).

Niedopilnowanie prawidłowego odbioru wału przeciwsztormowego skutkuje kosztami dla gminy, która obecnie ma obowiązek uzupełnić ubytki. W dniu 29.05.2015 r. wał zupełnie nie odpowiadał parametrom projektowym (**Załącznik nr I.13.**).

Należy zwrócić uwagę, że nawiezenie warstwy chociażby grubości 1 m na długości 235 m przy szerokości 10 m daje objętość 2350 m³ przy koszcie 1 m³ piasku z transportem w wysokości 50 zł/m³ generuje **stratę min. 117 500 zł.**

3. Pomost rybacki – konstrukcja stalowa wraz z pontonami falochronu i przystani.

Ogólny opis pomostu rybackiego o konstrukcji stalowej oraz pomostów pływających zawiera „Szczegółowa Specyfikacja Techniczna” na str. 6 (**Załącznik nr I.10.**), natomiast szczegółowy opis zawiera „Specyfikacja techniczna wykonania i odbioru robót budowlanych” na str. 62 (**Załącznik nr I.14.**)

Podstawowe parametry falochronów i pomostów pływających, mające znaczenie w dalszej części opracowania to: wykonanie ich z betonu oraz ich szerokość 2.4 m.

W dniach od 4 do 10 grudnia 2013 r. podczas szalejącego orkanu Ksawery, wszystkie pontony zostały całkowicie zniszczone co obrazują zdjęcia (**Załącznik nr I.15. oraz I.16.**)

Odpowiedzialności za zniszczenie pontonów w żadnym stopniu nie ponosi gmina ani siła wyższa. Zgodnie z opisami zawartymi na rysunkach projektu (**Załącznik nr I.17.**) pontony winny być zdemontowane na okres zimowy. Wniosek jednoznaczny, że wina leży po stronie wykonawcy a także inżyniera nadzoru.

W zaistniałej sytuacji gmina winna wyegzekwować prawidłowe wykonanie inwestycji łącznie z wyegzekwowaniem kar za opóźnienia a nie zawierać niekorzystne aneksy.

Jakkolwiek zawarcie w dniu 18.12.2013 r. Aneksu nr 1 (**Załącznik nr I.18.**) zmieniającego datę zakończenia prac, z uwagi na zaistniałą sytuację mogło być uzasadnione, to zawarcie w dniu 29.04.2017 r. Aneksu nr 2 (**Załącznik nr I.19.**) do umowy Nr RI/36/2012 z dnia 19.07.2012 r. (**Załącznik nr I.20.**) było ewidentnym działaniem na szkodę gminy.

Aneks nr 2 (Załącznik nr I.19.) zawiera trzy istotne elementy

- zmieniono datę zakończenia realizacji pomostu stalowego oraz przystani pływającej – na 14.08.2014 r.
- ustalono Przejęcie Częściowego zakresu prac
  - a) dla części lądowej,
  - b) pomostu żelbetowego wraz z infrastrukturą na tym pomoście.
- w § 3 ust. 1. wprowadzono skrajnie niekorzystny dla gminy zapis

Zgodnie z zapisem § 3 ust. 1. ustalono, że „zamawiający będzie uprawniony do naliczenia wobec Wykonawcy kary umownej w wysokości 0,1% Zatwierdzonej Kwoty Kontraktowej (włącznie z VAT) określonej w Akcie Umowy pomniejszonej o wartość robót lub odcinaka, dla których Zamawiający wydał świadectwo Przejęcia.”

W rzeczywistości część nie przejęta to pomost rybacki wraz z pontonami o wartości 2 925 823 zł. Kara umowna według powyższego zapisu będzie wynosiła 0,1% tej kwoty, czyli śmieszłą kwotę 2 925,82 zł.

Dokonanie zmiany kary umownej w sposób zapisany w Aneksie nr 2 był świadomym działaniem na szkodę gminy.

Przy tak korzystnej zmianie zawartej w aneksie, Wykonawcy nie zależało na zakończeniu inwestycji i gmina Kosakowo została zmuszona do jej zakończenia we własnym zakresie.

Problem w tej sytuacji nie polegał jedynie na tym, że przedstawiciele gminy działając wspólnie z Wykonawcą doprowadzili do niekorzystnych zapisów, ale problem powstał z chwilą gdy gmina zamówiła pontony niezgodnie z dokumentacją i nie wyciągnęła wniosków z katastrofy jaka się wydarzyła. Zamawiając pontony nie usunięto przyczyn, które spowodowały zniszczenie pontonów.

Powszechne przekonanie jakoby przyczyną był orkan Ksawery i nie zdemontowanie pontonów na zimę, jest ze wszech miar nieprawdziwe. Podstawowa przyczyna leży po stronie konstrukcyjnej.

Zgodnie z danymi zawartymi w dokumencie gdzie obliczono parametry fali projektowej w miejscu usytuowania pontonów na $H_{proj} = 2,07$ m. (**Załącznik nr I.7.**), obecnie zainstalowane pontony ulegną zniszczeniu przy najbliższym sztormie, niekoniecznie zimowym.

Usytuowanie pontonów w dwóch miejscach w odległości 0,86 m oraz w odległości 1,3 m. od elementów stałych gwarantuje, że pontony zostaną rozbite już przy fali 1,0 m.

(**Załącznik nr I.21.**) przedstawia rysunek, na którym uwidocznione są stałe oparcia dla trapów dojsściowych stalowych oraz miejsce gdzie ponton zachodzi pod pomost żelbetowy tzw. „molo”.

Zaistniałą wadę konstrukcyjną przedstawiają zdjęcia (**Załącznik nr I.22.,I.22A., I.23., I.24.**)

Karygodnym jest fakt, że przypadek zachodzenia pod pomost (Załącznik I.24.) był znany Wójtowi, o czym świadczy jego oświadczenie, że wie o problemie i będzie on usunięty przy najbliższym demontażu na zimę.

4. Skutki zamówienia pontonów o zmienionych parametrach.

Jak już wcześniej napisano, zamówione pontony nie spełniają parametrów zawartych w projekcie. Projekt przewiduje str.63 (**Załącznik nr I.14.**) falochrony pływające np. firmy Karos , typ M2716BRS lub M2720BRS (**Załącznik nr I.25.**). Podstawowe parametry to waga odpowiednio pierwszego 17, 4 t drugiego 21,81 t oraz szerokość w obu przypadkach 2,4 m.

Zmniejszenie wagi pontonów poniżej 15 t przy jednoczesnym zwiększeniu szerokości, powoduje zwiększenie tzw. wolnej burty, o 20 cm. co skutkuje, zmniejszeniem odległości pokładu pontonów od elementów stałych, o których napisano wcześniej. Lżejsze pontony są bardziej podatne na falowanie, co jest niekorzystne w przypadku kiedy mają służyć do mocowania łodzi.

Zwiększenie szerokości skutkowało trudnościami w montażu pontonu, jak to widać na zdjęciu (**Załącznik nr I.26.**) i wymusiło odcięcie odbojnicy.

5. Skutki zamontowania pontonów przy pierwotnych palach.

W trakcie negocjacji w dniu 15.01.2015 r. przeprowadzonych z wykonawcą zastępczym pontonów stwierdzono, że „*usytuowanie pali uległo zmianie w konsekwencji zatopienia poprzednich pontonów, co może powodować klinowanie się pomostu podczas dużych falowań*”. Protokół z negocjacji (**Załącznik nr I.27.**) zawiera na tą okoliczność rozwiązanie polegające na zmianie rolek w obejmach pali na rolki o mniejszej średnicy. (**Załącznik nr I.28.**)

Efektom zamiany rolek jest zwiększona udarność (większy luz na mocowaniu) jak to nazwano w protokole uzgodnień, czyli zmniejszona stabilność pontonów.

Należy zwrócić uwagę, że jakkolwiek wykonawca zastępczy Tomasz Szczepanik prowadzący

działalność gospodarcza pod nazwą Hullkon Tomasz Szczepanik może posiadać stosowne certyfikaty PRS na pontony i obejmy, to wątpliwym jest certyfikat na obejmę o zmienionych parametrach.

W opisie przedmiotu zamówienia (**Załącznik nr I.29.**) na str. 3 zawarto zapisy, iż prowadnice pała są atestowane do pali o średnicy 508 i 711 mm z tolerancją ostrza pali po wbiciu ± 5 cm, pale muszą zostać pogrążone pionowo (dopuszczalne odchylenie od pionu wynosi 5 mm na 1 m.

Z informacji zawartej w protokole negocjacji wynika, że odchylenia są znacznie większe, w związku z tym po zamianie rolek prowadnice tracą odpowiedni atest, co skutkuje w przyszłości nieuznaniem ewentualnych roszczeń związanych z uszkodzeniami podczas eksploatacji.

Podsumowanie

Planowany cel operacji zapisany we wniosku o dofinansowanie: **„Poprawa bezpieczeństwa, warunków postoju oraz obsługi łodzi rybackich stacjonujących na morskiej przystani rybackiej w Kosakowie.”** w żadnym stopniu nie został spełniony.

Wybudowana przystań nie tylko utrudniła pracę rybaków, ale także pozostałym mieszkańcom Mecheliniek i gminy, zabrała urokliwe miejsce do spacerów i wypoczynku. Wysoki wał pozbawił atrakcji podziwiana zatoki a jednocześnie utrudnia transport ryby z łodzi.

Załączone zdjęcie (**Załącznik nr I.30.**) wykonane w dniu 9.06.2015 r. w godzinach przedpołudniowych najlepiej obrazuje stan wykorzystania przystani. Łodzie wyciągnięte na brzeg, miejsca postojowe przy pontonach puste.

Z wydatkowanych ponad 16 mln na budowę przystani można uznać jedynie kwoty wydane na budowę boksów dla rybaków, budynku warsztatowo-socjalnego i ewentualnie budowę „mola” z myślą o turystach i mieszkańcach. Pozostałe kwoty są szkodą dla gminy w wielkich rozmiarach.

Koszty eksploatacyjne obecnej przystani są wprawdzie do końca nieokreślone ale będą oscylować w granicach 700 do 900 tys zł.

Na koszty eksploatacyjne będą miały wpływ wydatki na:

- demontaż na zimę i montaż wiosną pontonów pływających (koszty holownika, dźwigu, miejsca postojowego)
- uzupełnianie pisaku w wale przeciwsztormowym
- koszty obsługi, kierownika przystani i ochrony
- koszty remontów
- koszty mediów (woda, prąd, wywóz śmieci)

Wszystkie wymienione powyżej koszty będą ponoszone przez najbliższe 5 lat, bez możliwości rekompensowania komercyjnym wykorzystaniem przystani. Marnotrawstwo będzie tym bardziej bolesne, gdyż ani hala sprzedaży oraz wybudowana przystań przy pontonach nie będzie użytkowana przez rybaków.